

שם הפעילות: ציונות - חברת המופת של הרצל vs ישראל 2010!?!?

הכותב/ת: אייל מור יוסף (עורך)

מתוך חוברת הכנה לצה"ל: "מנהיגות ומעורבות בקרב בני הקיבוצים"

ערכים ומטרות הפעילות

1. הכרת המושג חברת מופת כשאיפה של הציונות להקים בית מוסרי לעם היהודי בישראל- ולא רק מפלט מאירופה.
2. השוואה למציאות של היום, וביקורת על המציאות.
3. הצבת ציונות כמעשים המכוונים אל עבר חזון חברת המופת של הרצל.

קהל יעד

חברת הנעורים

משך הפעילות

כשעה

רשימת ציוד ועזרים

לוח/נייר עיתון גדול, כלי כתיבה

מערך הפעילות

משחק פתיחה:

1. כל חניך שולף את הפלאפון שלו, ועליו להתקשר לחברים טלפוניים, ולנסות להשיג כמה שיותר ציטוטים של הרצל שמתארים חברת מופת בישראל. (יש את זה בכל מקום באינטרנט). עליהם לכתוב את כל הציטוטים על דף.
2. מקריאים את כל הציטוטים, (מומלץ לך, המדריך, למצוא מראש עוד כמה, כדי לתגבר את השיחה) ומנסים לאחד בין ציטוטים דומים.
3. רושמים על לוח או בריסטול את העקרונות לחברת מופת: שוויון, שלום, יום עבודה של שבע שעות, שכר מינימום, שוויון זכויות לגברים ונשים, תרבות ענפה, מגוון אנושי רחב וקשר טוב של כולם, חברת פועלים יצרנית וחופשית ועוד.

דין:

- טוב, חברים. זה הרצל! הבחור שחזה את המדינה, והקים את הזרם הציוני של תחיה לאומית... כדאי לנו להקשיב לחזון שלו, כי הוא איש מאוד חכם. נסו לתאר:
- איך נראית מדינה לפי החזון של הרצל?

- איפה נמצאת היום מדינת ישראל ביחס לזה? (אפשר להביא כתבות מהעיתון שמתארות את המציאות היום: פערי שכר בין גברים לנשים, גזענות ואלימות במקום שלום, קשר בין הון לשלטון ופערים כלכליים עצומים...)
- אם אני רוצה עדיין להיות ציוני היום-מה אני צריך לעשות?
- עבור עם החניכים על הכתבות והציטוטים, ונסה להגיד מה ניתן לעשות ביחס לכל אחד מהדברים האלה, או: איך היית מתקן את מדינת ישראל ביחס לחזון של הרצל.

לסיכום:

עם הזמן אנו שוכחים את החזון של הרצל על חברת מופת, ואנו שוקעים לתוך יומיום לא מוסרי ולא קשור לחזון... ציונות של היום היא, חזרה לעקרונותיו של הרצל ולערכיו, עיצוב החברה לאור ערכי מוסר, שלום, שוויון וכ"ו. זה קשה, אבל זה מתחיל בהתנהגות היומיומית שלנו:

- האם אנחנו מתייחסים לאחרים בחברה כאל שווים לנו, על אף שונותם?
- האם אנחנו מבטאים גזענות ביומיום?
- האם אנחנו מוסריים בהתנהגות שלנו?

תובנות ודגשים חינוכיים

תהליך החינוך בהכנה לצה"ל נעשה בהליך התנסותי, הדרגתי, שהצלחה בכל שלב נותנת לחניכים תחושת מסוגלות ורצון לעמוד באתגרים נוספים. תוכנית ההכנה לצה"ל בתנועה הקיבוצית בנויה משני עמודי תווך מרכזיים – הראשון ביניהם הינו ההכנה הפיסית והשני- ההכנה המנטאלית.

בהכנה הפיסית, חשובה קודם כל ההבנה הבסיסית כי אימוני הכושר הגופני הינם מתודה בלבד, ואין הדבר מהווה מטרה. האימון הפיסי הוא אחד מהגורמים האטרקטיביים מבחינת החניכים, במחשבה שרבים מהחניכים לא יצטרפו לתוכנית חינוכית, אך ההגדרה "תוכנית לכושר קרבי" תגרום להצטרפותם. הרעיון המרכזי הוא לייצר אצל החניכים תחושת מסוגלות, התמדה לאורך זמן, והכרות עם היכולות שלהם לעמוד בפני קשיים שיוצבו להם בתהליכים הקדם צבאיים ובצבא עצמו.

ההכנה המנטאלית שזורה כחוט השני בתוכנית השנתית, והיא צריכה להיות ביחס כזה, שמצד אחד נשמר הקשר בין נושא אחד למשנהו, ומצד שני לא נקטע רצף האימונים הפיסיים הקשור בתוכנית.

היחס שאנו ראינו כנכון, הינו מערך ערכי אחד על כל שלושה אימוני כושר קרבי, כלומר בערך פעם בשבועיים.

להכנה המנטאלית מספר תחומי משנה:

- ☒ **תחום המוטיבציה**- עוסק בעיקר בדרכון החניך לשירות משמעותי בצה"ל
- ☒ **תחום אינפורמטיבי** – כולל בחובו את הידע המהימן (לא שמועות) הדרוש למלש"ב כדי להתמודד עם הליכי הגיוס, בחירת יעד הגיוס, אופי המסגרת הצבאית וכו'

- ☒ **תחום ערכי** – זהו לב ליבה של התוכנית. התחום הערכי, אשר אנו רוצים לחזק אצל קבוצת הנעורים בקיבוץ, הינו הגורם המשמעותי ביותר באם חניכנו יתמידו בשירות משמעותי בצה"ל או לא. בתחום זה ברצוננו לחזק ערכים אוניברסאליים וערכים ספציפיים לחברה הישראלית ולצה"ל. בכלל זה, ראיית השירות הצבאי כמרכיב חיוני בתפיסת האזרח הבוגר והפעיל בחברה.
- ☒ **למידת שפה** – שדה הפעולה בצבא מורכב מעולם מושגים חדש, שבו למרכיב האנושי מקום חשוב. השתלבות הפרט במערכת מצריך זמן הסתגלות למקום ולשפה החדשים ויש לתת את הדעת על כך בהכנה, ובתחילת התהליך הצבאי.

עקרונות מנחים

1. **אמונה בדבר** – תוכנית זו יוצאת מנקודת מוצא, כי כל נער ונערה במדינת ישראל, יכול וצריך לעשות שירותי משמעותי בצה"ל או למען החברה הישראלית.
2. **הקבוצה** - אנו מאמינים כי תוכנית מסוג זה, יש בה כדי לתת פן ערכי משמעותי בחברת הנעורים, ולייצר אמירה ברורה סביב עקרונות וערכים חברתיים שנשחקו בעשורים האחרונים.
3. **תחליף** - אנו רואים בתוכנית זו תחליף חינוכי משמעותי למה שהפך להיות שגרת יומם של בני הנעורים בקיבוצים (פחות פויקה יותר אמירה ערכית)
4. **חיבור** - אנו רואים בתוכנית כלי לחיבור בין מדריך הנעורים, בוגר צבא (או שירות לאומי), לבין קבוצת הנעורים אשר גם אם נראית אדישה, הנושא נוגע לנימי נפשה.
5. **דוגמא אישית** - התוכנית בנויה על כך שמדריך הנעורים, בוגר צבא (או שירות לאומי), יוביל את קבוצת הנעורים למצב של מוכנות ואכפתיות כלפי שירותם הצבאי, דרך עקרון הדוגמא האישית.
6. **קבוצה** – לקבוצה, לאווירה שהיא מייצרת, ולקשרים שבתוכה, יש השפעה רבה על הפרטים שמרכיבים אותה, גם בהנעה למוטיבציה, ובהמשך לרגעי התמודדות עם קושי ומשבר.